

9. PŘESTAŇME RŮST!

Existují přístupy, které se snaží vytvořit alternativu k lineárnímu modelu vezmi – použij – zahod'. Cirkulární ekonomika chce vytvořit z rostoucí přímky smysluplný kruh. Klade velký důraz na opětovné využívání jak samotného oblečení, tak i použitých materiálů, a pomáhá tak řešit problém s množstvím odpadu. Pokud se díky vyššímu povědomí o zmíněných problémech prodlouží doba, po kterou budou lidé oblečení používat, než ho vyhodí, mohla by se snížit uhlíková stopa výroby a přepravy i náročnost oděvního průmyslu na zdroje. To vše ale za předpokladu, že by si lidé kupovali oblečení méně a také by se ho méně vyrobilo. Recyklace oblečení je náročná, a navíc nelze recyklovat donekonečna.

Ekonomové, kteří zastávají tzv. nerůstové přístupy, jdou ještě dál. Podle nich je model založený na co nejnižších nákladech a co nejrychlejší výrobě neslučitelný s ochranou přírody a lidí. Hlavní myšlenkou je přestat se orientovat na růst a konkrétně v oděvním průmyslu snížit celkový objem vyrobeného oblečení. I zde je důležité opravovat a znovu využívat

staré věci, avšak klíčová je změna pohledu na podnikání: jeho primárním cílem nemá být vytváření zisku, ale naplňování potřeb společnosti v souladu s přírodou. U tzv. nerůstu je sice důležité, aby se produkt vytvořil efektivně, ale zásadní je otázka: skutečně tuto věc potřebujeme?

Je tu ovšem jedno úskalí: když budeme vyrábět méně oblečení, může to znamenat méně práce a těžkou situaci pro lidi, kteří ho vyrábějí. Jestliže lidé budou kupovat oblečení méně a budou za něj ochotni zaplatit více, mohly by vzrůst mzdy pro dělníky. Stejně tak by to ale mohlo znamenat ještě větší konkurenci, vyšší tlak, a tím pádem snahu o snižování nákladů a potenciálně nižší mzdy a horší pracovní podmínky. Ať bude řešení pro stále se zrychlující módu jakékoli, musí brát v potaz jak zájem přírody, tak i lidí – těch, na které má ničení přírody negativní dopad, i těch, kteří naše oblečení vyrábějí.